

ความแตกต่างของความวิตกกังวลในผู้ดูแลผู้ป่วยศัลยกรรมเด็ก ระหว่างในห้องตรวจผู้ป่วยนอกกับห้องรอผ่าตัด

กันติชา พิริยะเมธธา^{1*}, ศิริวรรณ ปิยวัฒน์เมธา¹, กนกรัตน์ ไทยวิชรามาศ², ภัทรี พหลภาคย์¹, มัสวีร์ แดงกวา³

¹สาขาวิชาจิตเวชศาสตร์ และ ²ภาควิชาศัลยศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

³ฝ่ายการพยาบาล โรงพยาบาลศรีนครินทร์

หลักการและวัตถุประสงค์: ความวิตกกังวลก่อนการผ่าตัดของผู้ป่วยเด็กและผู้ดูแลสัมพันธ์กับปัญหาพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลังการผ่าตัดและการได้รับยาแก้ปวด อย่างไรก็ตามยังไม่พบงานวิจัยที่เปรียบเทียบความวิตกกังวลของผู้ดูแลในแต่ละบริบท การศึกษาครั้งนี้จึงทำขึ้นเพื่อเปรียบเทียบระดับความวิตกกังวลของผู้ดูแลผู้ป่วยศัลยกรรมเด็กที่ห้องตรวจผู้ป่วยนอกกับผู้ดูแลผู้ป่วยศัลยกรรมเด็กที่ห้องรอผ่าตัด รวมถึงศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความวิตกกังวลของผู้ดูแล และศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความวิตกกังวลของผู้ดูแลและผู้ป่วยเด็กที่ห้องรอผ่าตัด

วิธีการศึกษา: การศึกษาเชิงตัดขวางนี้ดำเนินการในอาสาสมัครที่เป็นผู้ดูแลหลักของผู้ป่วยศัลยกรรมเด็กอายุ 2-12 ปี ที่เข้ารับการรักษาที่แผนกศัลยกรรมเด็ก โรงพยาบาลศรีนครินทร์ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่กลุ่มผู้ดูแลที่ห้องตรวจผู้ป่วยนอก 39 ราย ซึ่งผู้ป่วยในความดูแลไม่มีกำหนดการผ่าตัดในระยะเวลา 1 ปีข้างหน้า และกลุ่มผู้ดูแลผู้ป่วยที่ห้องรอผ่าตัด 39 ราย พร้อมทั้งผู้ป่วยศัลยกรรมเด็กในความดูแล 39 ราย ที่มีกำหนดการผ่าตัดตั้งแต่วันที่ 16 สิงหาคม พ.ศ. 2566 จนครบขนาดตัวอย่าง ผู้ดูแลและผู้ป่วยทั้งสองกลุ่มทำแบบสอบถามข้อมูลทั่วไป และทำแบบประเมินความวิตกกังวล depression anxiety stress scale -21 (DASS-21) ด้วยตนเอง และผู้ป่วยศัลยกรรมเด็กที่ห้องรอผ่าตัดจะได้รับการประเมินความวิตกกังวล modified Yale preoperative anxiety scale (m-YPAS) โดยผู้ช่วยวิจัย วิเคราะห์ทางสถิติโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ ค่ามัธยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์), Pearson chi-squared test, Fisher's exact test, ordered logistic regression และ Spearman's rank correlation

ผลการศึกษา: ผู้ดูแลส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 92.31) อายุมัธยฐาน 37 ปี โดยค่ามัธยฐานของอายุผู้ป่วยเด็กในกลุ่มห้องรอผ่าตัดต่างจากห้องตรวจผู้ป่วยนอก คือ 4 ปี และ 7 ปี ตามลำดับ ผู้ดูแลที่มีความวิตกกังวลในกลุ่มห้องรอผ่าตัดคิดเป็นร้อยละ 30.77 ในขณะที่กลุ่มห้องผู้ป่วยนอกคิดเป็นร้อยละ 35.9 โดยไม่พบความแตกต่างของระดับความวิตกกังวลอย่างมีนัยสำคัญระหว่างสองกลุ่ม ($p = 0.631$) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับระดับความวิตกกังวลที่สูงขึ้น ได้แก่ การดูแลผู้ป่วยเพศหญิงและการมีอาชีพรับจ้างทั่วไป (adjusted OR 2.69, $p = 0.040$; OR 23.65, $p = 0.011$ ตามลำดับ) พบว่าผู้ดูแลที่ไม่ใช่บิดามารดาและผู้ดูแลที่ทราบการวินิจฉัยโรคของผู้ป่วยมีระดับความวิตกกังวลที่ต่ำกว่า (adjusted OR 0.07, $p = 0.038$; OR 0.29, $p = 0.014$ ตามลำดับ) ทั้งนี้ ไม่พบความสัมพันธ์ระหว่างระดับความวิตกกังวลของผู้ดูแลและผู้ป่วยเด็ก ($r = 0.071$, $p = 0.664$)

สรุป: ระดับความวิตกกังวลไม่มีความแตกต่างระหว่างผู้ดูแลผู้ป่วยศัลยกรรมเด็กที่ห้องตรวจผู้ป่วยนอกและผู้ดูแลผู้ป่วยศัลยกรรมเด็กที่ห้องรอผ่าตัด การรับรู้เกี่ยวกับภาวะโรคของผู้ป่วยเป็นปัจจัยสำคัญในการลดความวิตกกังวล และไม่พบว่าความวิตกกังวลของผู้ดูแลมีผลกระทบต่อความวิตกกังวลของผู้ป่วยเด็กอย่างมีนัยสำคัญ

คำสำคัญ: ความวิตกกังวล, ผู้ดูแลผู้ป่วย, ผู้ป่วยศัลยกรรมเด็ก, ห้องตรวจผู้ป่วยนอก, ห้องรอผ่าตัด

*Corresponding author : กันติชา พิริยะเมธธา, E-mail: kantpi@kku.ac.th